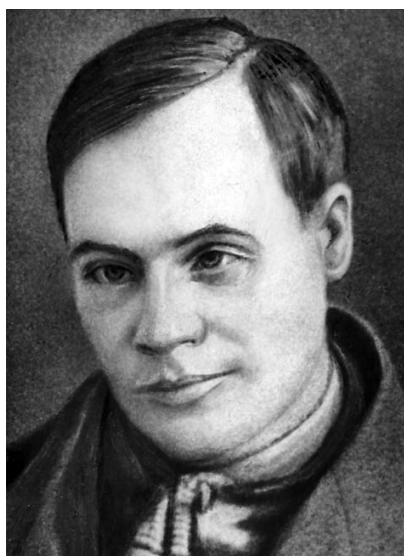

КАЧУРА Яків Дем'янович (28. 10(09. 11). 1897, с. Юрківка, нині Тульчин. р-ну Вінн. обл. — жовтень 1943, Сталіно, нині Донецьк) — прозаїк. Член СПУ (1934). Учасник 1-ї світової війни, бойових дій 1918–20. Учителював у рідному селі 1918–22. Закін. Київ. ІНО (1925). Належав до Спільноти укр. рад. селян. письменників «Плуг» (був заст. її Київ. організації у 1930-х рр.) і ВУСПП, працював відп. секр. ред. ж. «Глобус» та «Більшовик України». Почав друкуватися від 1923. Один із засн. укр. рад. літ-ри, пройшов шлях від реаліст. письма до апологетики більшов. влади (напр., у оповіданні «Нащадок Богуна» // ж. «Життя й революція», 1934, № 4). У проблемно-психол. романі

«Чад» (Х., 1929) відобразив колізію вибору між «дрібнобурж.» українством і «пролетар.-інтернац.» більшовизмом. Героїня роману «Ольга» (Х.; К., 1931) — більшовиц. активістка на селі. Козац. полковника Іван Богуна в однойм. повісті (К., 1940; 1954; 1972) представив як прихильника єднання з Московією. Від 1941 — кор. пересув. радіостанції при політупр. Пд.-Зх. фронту. У травні 1942 попл. ст. Лозова Харків. обл. потрапив у полон, помер у концтаборі. У Юрківці 1977 К. встановлено пам'ятник (скульптор М. Ковтун).

Основні твори

Історія одного колективу: Оповідання. Х., 1925; Дві сили. Х.; К., 1925; Непі: Оповідання. Х., 1926; Без хліба: Оповідання. К., 1927; Х., 1929; Зламана присяга: Оповідання. Х., 1928; Х.; К., 1929; Хтодьова родина: Оповідання. К., 1929; За десять «оре»: Оповідання. Х., 1929; Похорон: Оповідання. Х., 1929; Х.; К., 1930; Без останніх сторінок: Оповідання. Х., 1930; Люди й факти: Оповідання. Х.; К., 1934; Щастя: Оповідання. К., 1940; Перемога: Оповідання. К., 1941; Відвага. К.; Х., 1941; Вибрані твори. К., 1947; 1953; 1958. Т. 1–2; Безсмертя. К., 1959.

Рекомендована література

1. Буряк Б. Яків Качура: Життя і творчість. К., 1962
2. Шутов В. Навіки з краєм териконів // ЛУ. 1985, 5 груд.; Мартич Ю. Присяга Якова Качури // Мартич Ю. Зустрічі без прощань. К., 1991.

А. М. Подолинний

Бібліографічний опис:

Качура Яків Дем'янович / А. М. Подолинний // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11427>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).